BLOM ECOLOGIE
Verbindt natuur en samenleving

Aanvullend onderzoek ecologie Dorpstraat 58 te Gendt

Aanvullend onderzoek ecologie naar huismus, gierzwaluw, vleermuizen en marterachtigen in het kader van de Omgevingswet

blomecologie.nl

Colofon

Status:	Definitief
Project:	2024-0573
Datum:	1 november 2024
Samensteller:	ing. P. Kalkman
Collegiale toets:	ing. J. Dekkers
Opdrachtgever:	Buro SRO Oost B.V.
Contactpersoon:	T. Vette

Disclaimer
Blom Ecologie B.V. is niet aansprakelijk voor schade die voortkomt uit toepassing van de resultaten van werkzaamheden en/of gegevens verkregen van Blom Ecologie B.V.
Niets uit deze rapportage mag zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en Blom Ecologie B.V. worden gebruikt door derden. Onder gebruik worden alle vormen van kopie, openbaarmaking en elke andere toepassing begrepen. Deze rapportage mag alleen gebruikt worden voor het doel waarvoor het is samengesteld.

Inhoud

1 Inleiding 4

1.1 Aanleiding 4
1.2 Doel 4
1.3 Beschrijving plangebied 5
1.4 Voorgenomen werkzaamheden 5
1.5 Mogelijk aanwezige soorten 6
1.6 Juridisch kader 6

2 Methode onderzoek 8

2.1 Theoretisch kader 8
2.2 Praktische uitvoering 9
2.3 Materialen en aanvullende onderzoeksmethodes 11
2.4 Veldbezoeken 12
2.5 Specifieke omstandigheden 12

3 Resultaten 13

3.1 Huismus 13
3.2 Gierzwaluw 13
3.3 Vleermuizen 13
3.4 Kleine marterachtigen 15
3.5 Steenmarter 15
3.6 Overige vogelsoorten 16
3.7 Soorten Specifieke zorgplicht 17
3.8 NDFF 17

4 Conclusie 18

4.1 Huismus 18
4.2 Gierzwaluw 18
4.3 Vleermuizen 18
4.4 Kleine marterachtigen 18
4.5 Steenmarter 18
4.6 Overige vogelsoorten 19
4.7 Soorten Specifieke zorgplicht 19
4.8 Vervolgstappen 19

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aan de Dorpstraat 58 te Bemmel is een voormalig café met terras en tuingedeelte gesitueerd (figuur 1.1). De initiatiefnemer is voornemens de bestaande bebouwing op de planlocatie te slopen en de groenstructuren te verwijderen ten behoeve van de realisatie van twaalf appartementen, vier bovenwoningen, vier benedenwoningen en bijbehorende parkeerplaatsen.

Figuur 1.1 De planlocatie is gelegen aan de Dorpstraat 58 te Gendt.

Gezien de beoogde ingreep mogelijk leidt tot de aantasting van natuurwaarden beschermd onder de Omgevingswet (Ow) is een quickscan Natuur uitgevoerd naar de potentie van het plangebied en mogelijke negatieve effecten ten gevolge van de beoogde werkzaamheden (Vleeshouwers, 2024). Op basis van de quickscan Natuur kon de aanwezigheid van leefgebied en nestlocaties van de huismus, nestlocaties van de gierzwaluw, vleermuisverblijfplaatsen en leefgebied en verblijfplaatsen van marterachtigen (bunzing, steenmarter en wezel)niet uitgesloten worden (zie tabel 1.2). Om vast te stellen of het plangebied daadwerkelijk een functie heeft voor vorengenoemde soorten diende aanvullend onderzoek uitgevoerd te worden. Buro SRO Oost B.V. heeft Blom Ecologie verzocht dit aanvullend onderzoek uit te voeren. In voorliggende rapportage worden de bevindingen beschreven.

1.2 Doel

In dit aanvullende ecologische onderzoek worden de volgende onderzoeksvragen beantwoord:

- Zijn huismussen, gierzwaluwen, vleermuizen en marterachtigen aanwezig in het onderzoeksgebied?
- Op welke wijze maken vorengenoemde soorten gebruik van het onderzoeksgebied? Zijn in het onderzoeksgebied jaarrond beschermde nestlocaties, verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied aanwezig?
- Resulteert de voorgenomen ingreep in het beschadigen of wegnemen van jaarrond beschermde nestlocaties, verblijfplaatsen of essentiële onderdelen van het leefgebied? Is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit noodzakelijk voor de voorgenomen ingreep uitgevoerd kan worden?

1.3 Beschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit een voormalig café met terras en tuingedeelte (figuur 1.1). De bebouwing is opgebouwd uit bakstenen muren met luchtspouw en heeft een deels pannen en deels bitumen dak (figuur 1.2). Een uitgebreide beschrijving van het plangebied en de directe omgeving hiervan is te vinden in de rapportage van de quickscan (Vleeshouwers, 2024).

Figuur 1.2 De bebouwing in het plangebied betreft afgebeeld pand.

1.4 Voorgenomen werkzaamheden

De initiatiefnemer is voornemens om de bebouwing in het plangebied te slopen en de groenstructuren te verwijderen ten behoeve van de realisatie van twaalf appartementen met berging en bijbehorende parkeerplaatsen. De ingreep zal indicatief op hoofdlijnen bestaan uit de volgende werkzaamheden:

- Inrichten werklocatie met opslag materiaal, vergaderunits en sanitair;
- Slopen van de bestaande woning;
- Verwijderen van de terreininrichting, inclusief groenstructuren;
- Egaliseren van het terrein;
- Realisatie van twaalf appartementen, vier boven- en vier benedenwoningen;
- Revitalisatie terrein en aanleg parkeerplaatsen.

1.5 Mogelijk aanwezige soorten

Uit de quickscan (Vleeshouwers, 2024) is gebleken dat binnen het plangebied mogelijk jaarrond beschermde nestlocaties, verblijfplaatsen en essentiële leefgebieden aanwezig zijn (tabel 1.2). In tabel 1.3 wordt de potentie naar vleermuissoort en type verblijfplaats gespecificeerd.

Tabel 1.1 Overzicht van de potentie van het plangebied voor beschermde soorten (Vleeshouwers, 2024).

Soortgroep	Onderzoek nodig	Bescherming	Mogelijke functie plangebied
Planten	Nee		
Grondgebonden zoogdieren Bunzing Steenmarter Wezel	Ja	Nationaal	Verblijfplaatsen en essentieel leefgebied
Vleermuizen	Ja	HR	Verblijfplaatsen in gebouwen
Amfibieën, reptielen en vissen			
Insecten en ongewervelden			
Vogels (Cat. 1 t/m 4)			
Huismus	Ja	VR	Nestlocaties en leefgebied
Gierzwaluw	Ja	VR	Nestlocaties
Vogels (Algemeen en cat. 5)			

Tabel 1.2 Overzicht van de potentie voor vleermuissoorten en type verblijfplaatsen (Vleeshouwers, 2024).

Vleermuissoort	Zomer	Kraam	Paar	Massawinter
Gewone dwergvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee
Ruige dwergvleermuis	Ja	Nee	Ja	Nee
Laatvlieger	Ja	Ja	Ja	Nee
Meervleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee
Gewone grootoorvleermuis	Ja	Ja	Ja	Nee

1.6 Juridisch kader

De soortenbescherming van het onderdeel Natuur binnen de Omgevingswet valt op grond van internationale verdragen en nationaal beschermde soorten uiteen in drie verschillende beschermingsregimes. Deze beschermingsregimes betreffen de Vogelrichtlijn (Bal art. 11.37), Habitatrichtlijn (Bal art. 11.46) en de nationaal beschermde soorten (Bal art. 11.54). De bescherming van de gierzwaluw en huismus valt onder de Vogelrichtlijn. Binnen de Vogelrichtlijn wordt onderscheid gemaakt tussen soorten waarvan het leefgebied en de nestplaats jaarrond beschermd zijn en overige broedvogels waarvan de nestplaats en het leefgebied enkel beschermd zijn tijdens de broedperiode. Vleermuizen vallen onder de bescherming van de Habitatrichtlijn, terwijl de bunzing, steenmarter en wezel nationaal beschermd zijn. Naar aanleiding van de beoogde werkzaamheden kan overtreding van de volgende verbodsbepalingen optreden:

<u>Ow, art. 5.1</u>

Lid g: Het is verboden zonder omgevingsvergunning de volgende activiteiten te verrichten: een flora- en fauna-activiteit, voor zover het gaat om een bij algemene maatregel van bestuur aangewezen geval.

In het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) wordt aangewezen welke schadelijke handelingen hiermee worden bedoeld.

Bal, art. 11.37 (Vogelrichtlijnsoorten)

Lid b: Het opzettelijk vernielen of opzettelijk beschadigen van nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de vogelrichtlijn, of het opzettelijk wegnemen van nesten van die vogels;
Lid d: Het opzettelijk storen van vogels in artikel 1 van de vogelrichtlijn.

Bal, art. 11.46 (Habitatrichtlijnsoorten)

Lid b: Het opzettelijk verstoren van dieren als genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn;
Lid d: Het beschadigen of vernielen van de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als genoemd in bijlage IV, onder a, bij de habitatrichtlijn, bijlage II bij het verdrag van Bern of bijlage I bij het verdrag van Bonn.

Bal art. 11.54 (Nationaal beschermde soorten)

Lid 1b: Het is verboden: de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a (bunzing, hermelijn, wezel en steenmarter) opzettelijk te beschadigen of te vernielen.

2 Methode onderzoek

2.1 Theoretisch kader

Ten behoeve van ecologische onderzoek naar een aantal beschermde soorten in Nederland zijn door experts richtlijnen opgesteld. Deze richtlijnen zijn in zekere mate juridische kaders gaan vormen bij de toetsing van onderzoeken op juistheid en volledigheid. Voor de huismus, de gierzwaluw en kleine marterachtigen zijn deze richtlijnen vastgelegd in de Kennisdocumenten (BIJ12). Voor de steenmarter bestaat geen specifiek onderzoeksprotocol, vandaar dat onderzoek naar deze soort is uitgevoerd op dezelfde manier als het onderzoek naar de andere marterachtigen. Voor vleermuizen geldt het meest actuele Vleermuisprotocol (momenteel NGB, 2021) als richtlijn. Blom Ecologie voert de soortgerichte aanvullende onderzoeken uit conform de meest actuele onderzoeksprotocollen en -richtlijnen.

De richtlijnen worden door de opstellers geëvalueerd en indien noodzakelijk aangepast. De uitgangspunten zoals deze zijn geformuleerd in de richtlijnen vormen de basis voor het soortspecifieke onderzoek wat wordt uitgevoerd door Blom Ecologie. In tabel 2.1 wordt voor de desbetreffende beschermde gebouwbewonende soorten beknopt weergeven wat de onderzoeksperioden en methode zijn. Voor de veldbezoeken wordt een minimale tussenliggende periode aangehouden voor een goede spreiding over de onderzoeksperiode, conform de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol.

Tabel 2.1 Samenvatting van de uitgangspunten ten behoeve van het aanvullend ecologisch onderzoek zoals geformuleerd in de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol.

Soort	Type	Periode	Omschrijving
Huismus	Nest Leefgebied	1 april t/m 15 mei	2 veldbezoeken, idealiter in de ochtend. Inventariseren van baltsende mannetjes, nestbezoeken en het gebruik van leefgebied.
Gierzwaluw	Nest	1 juni t/m 15 juli	3 veldbezoeken in de avond, waarvan 1 tussen 20 juni en 7 juli. Inventariseren van in- en uitvliegende individuen.
Verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen	Kraam Zomer Paar	15 mei t/m 15 juli 15 april t/m 15 aug. 15 aug. t/m 30 sep.	Minimaal 2 veldbezoeken per type verblijfplaats na zonsondergang of voor zonsopkomst. Veldbezoeken kunnen gecombineerd worden uitgevoerd. Inventariseren van in- en uitvliegende individuen alsmede gedrag indicatief voor een verblijfplaats (o.a. baltsende dieren).
Kleine marterachtigen en steenmarter	Leefgebied	Juni t/m medio november	Minimaal 8 weken inventariseren middels marterboxen, cameravallen, struikrovers, sporenbuizen en sporenonderzoek.
Cat. 5 vogels Algemene broedvogels	Nest		De nesten van cat. 5 soorten en andere algemene broedvogels worden meegenomen gedurende de overige veldbezoeken.

2.2 Praktische uitvoering

De praktische uitvoering valt uiteen in standaardprocedure tijdens elk veldbezoek, de reactieve onderzoekswijze die gehanteerd wordt en, indien van toepassing, aanvullende onderzoeksmethodes. Op basis van de te verwachten soorten en de relatieve potentie voor deze soorten binnen het onderzoeksgebied wordt het aanvullende onderzoek ingericht. Voorafgaand aan de daadwerkelijke uitvoering wordt bekeken vanaf welke posities het onderzoeksgebied (gevels/daken/dakranden met potentie) het meest efficiënt en strategisch kan worden onderzocht. De strategische punten, looproutes, zichtlijnen en locaties van de camera's zijn afhankelijk van de aanwezigheid van obstructies, groenstructuren, verlichting en diverse typen van bebouwing. Tevens zijn deze afhankelijk van de te onderzoeken soortgroep.

Binnen de kaders van de relevante Kennisdocumenten en het Vleermuisprotocol (tabel 2.1) is de onderzoekswijze vormvrij. Afhankelijk van omstandigheden zoals de relatieve potentie, ervaring, moment van onderzoek het aantal onderzoekers, en dergelijke, worden door de diverse onderzoeksbureaus op verschillende wijze onderzoek uitgevoerd. Aangezien de te onderzoeken soorten veelal voorkeur hebben voor bepaalde type verblijfsplaatsen en leefgebied wordt door Blom Ecologie reactief onderzoek uitgevoerd. Dit type onderzoek houdt vast aan strategische punten, looproutes en zichtlijnen waarbij het geobserveerde gedrag van de te onderzoeken soort en de lokale omstandigheden leidend zijn voor de keuze van de strategische punten of looproute en de verblijfsduur per punt. Middels korte looproutes worden alle potentieel aanwezige verblijfplaatsen in korte tijd bezocht. De strategische punten worden bepaald op locatie voorafgaand aan de start van een onderzoek door een visuele beoordeling op de actuele potentie voor de soort in kwestie. Deze punten kenmerken zich door goed overzicht binnen het onderzoeksgebied en zicht op zoveel mogelijk potentiële in- of uitvliegopeningen.

Tijdens het aanvullend onderzoek huismus wordt met name gebruik gemaakt van strategische looproutes waarbij alle potentiële nesten gedurende het veldbezoek visueel gecontroleerd worden. Hierbij wordt specifiek gelet op de aanwezigheid van baltsende mannetjes, het gebruik van het leefgebied en het in/uit vliegen bij de nestlocaties, bijvoorbeeld bij nestbouw of het voeren van jongen. Voor huismus geldt dat strategische punten veelal liggen nabij geschikt leefgebied. De veldbezoeken worden in de ochtend uitgevoerd onder gunstige weersomstandigheden (droog, geen vorst en geen storm).

Tijdens het aanvullend onderzoek gierzwaluw wordt met name gebruik gemaakt van strategische punten. Deze strategische punten worden gekozen op basis van overzicht van het onderzoeksgebied, relatieve potentie, sporen van nesten en in latere rondes de gegevens van de eerdere bezoeken. Tijdens het gehele veldbezoek worden het aantal laagvliegende gierzwaluwen geteld voor het inschatten van een verwacht aantal gierzwaluwnesten op locatie. De wisseling van de strategische punten is een reactie op het gedrag van de gierzwaluw, de waarnemer verandert van strategisch punt als er sprake is van laagvliegende, bouncende en roepende gierzwaluwen in een bepaald deel van het onderzoeksgebied. Het onderzoek start minimaal anderhalf uur voor zonsondergang en wordt afgerond een half uur na rond zonsondergang. De onderzoeker verlaat het onderzoeksgebied echter pas wanneer alle gierzwaluwen zijn ingevlogen of uit het gebied weggetrokken zijn. Tijdens deze laatste 30 minuten is er vaak sprake van relatief lage activiteit waardoor dit onderzoek waar nodig zonder kwaliteitsrisico's kan overlopen in de veldbezoeken ten aanzien van vleermuizen. Wanneer er geen sprake is van het overlopen van gierzwaluwonderzoek naar vleermuisonderzoek, dus alleen een specifiek gierzwaluwveldbezoek wordt in de laatste 30 minuten door de onderzoekers zijlings naar vleermuizen gekeken door alsnog de batdetector aan te schakelen en te luisteren naar o.a. sociale vleermuisgeluiden en uitvlieggeluiden.

Het aanvullend onderzoek vleermuizen wordt uitgevoerd door een combinatie van strategische punten en looproutes. Tijdens het eerste veldbezoek (zowel in het voorjaar als najaar) worden strategische punten ingenomen.

Op het moment dat er sprake is van uitvliegende vleermuizen beweegt de onderzoeker zich in tegenovergestelde richting (dus de vleermuis tegemoet) naar het volgende strategische punt om zo een eventueel tweede of daaropvolgende uitvliegend individu, en uiteindelijk zo mogelijk de kolonieverblijfplaats, te lokaliseren. Hierbij blijft de nadruk op de woningen die binnen het plangebied vallen. De blik van de onderzoeker blijft constant op de te onderzoeken gevels om mogelijk uitvliegende individuen te kunnen waarnemen. Tijdens de vervolgonderzoeken wordt per veldbezoek strategische punten ingenomen waar op dat moment de hoogste trefkans is, waarbij ook gebruik wordt gemaakt van de waarnemingen die gedurende eerdere veldbezoeken zijn gedaan.

Voor alle onderzoeken geldt dat tijdens de rondes de keuze van strategische punten en/of looproutes beïnvloed worden door veranderende omstandigheden. Dit kan zijn een plotselinge verandering van windrichting, sterke toename of afname van windkracht, defecte straatverlichting en andere omstandigheden. Het aantal factoren dat bepaalt waarom een onderzoeker juist de ene richting meer op kijkt dan de andere of er juist voor kiest af te wijken van een gebruikelijke route zijn niet of nauwelijks definieerbaar.

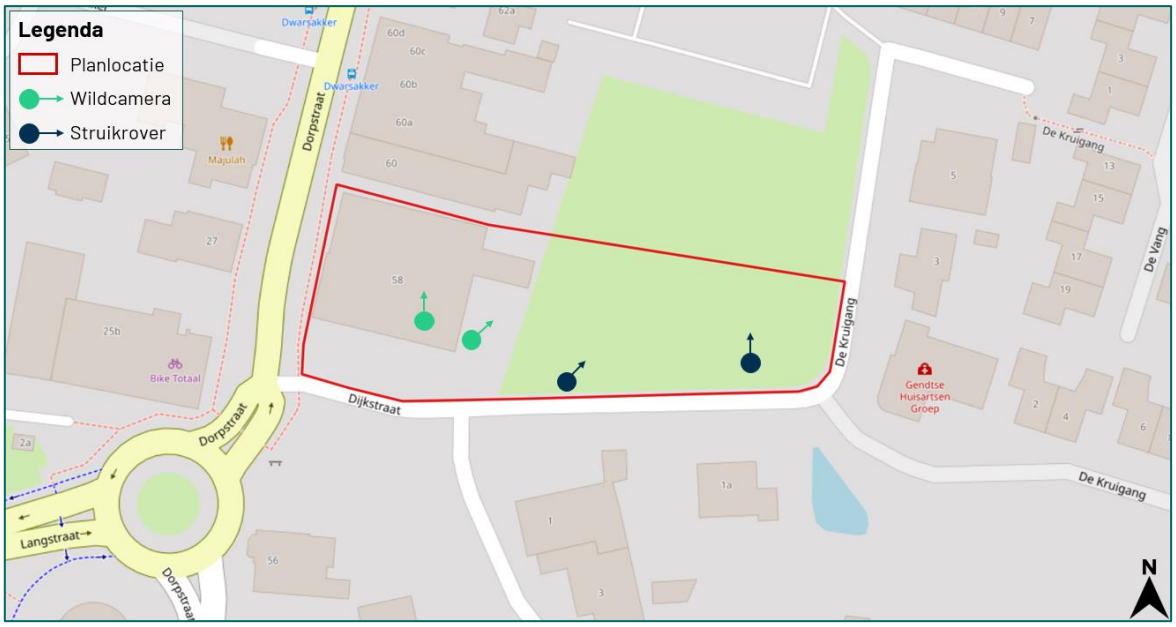
De wijze van onderzoek verschilt, met in achtneming van de randvoorwaarden van de relevante Kennisdocumenten en het meest actuele Vleermuisprotocol, dus per datum, per loopronde en per moment. Er is derhalve geen sprake van vaste transecten maar veel eerder van diverse looproutes naar strategische punten waarbij de frequentie van stilstaan en beweging afhankelijk zijn van de omstandigheden op dat moment.

De personele inzet van ieder veldbezoek is afhankelijk van het type onderzoek, de ervaring van de waarnemers en de potentie van het plangebied. Alle veldwerkers van Blom Ecologie zijn bedreven en ervaren in onderzoeken in urbaan gebied. Het onderzoek is er niet op gericht om met volledige zekerheid alle mogelijke nesten en/of verblijfplaatsen te vinden of de aanwezigheid hiervan volledig uit te sluiten. Hiervoor zou een onderzoeksinspanning geleverd moeten worden die de onderzoeksprotocollen ver overstijgt. Van de geleverde onderzoeksinspanning wordt beoordeeld dat deze voldoende is zoals dat redelijkerwijs van een initiatiefnemer gevraagd kan worden. Met het uitgevoerde onderzoek worden derhalve resultaten geleverd die een goed beeld bieden van de aantallen individuen en de actieve nesten en/of verblijfplaatsen op die momenten binnen het onderzoeksgebied.

Om de aan- of afwezigheid van kleine marterachtigen en steenmarter vast te stellen zijn één struikrover en één cameraval ingezet (figuur 2.1). Voor het bepalen van de onderzoeksinspanning moeten geschikte meetpunten worden bepaald. Voor de meetpunten geldt dat per 0,25 hectare leefgebied minimaal één methodiek ingezet dient te worden. Bij het toepassen van de onderzoeksmethoden moet elk meetpunt elke te onderzoeken soort dekken. De onderzoeksmethoden zijn geplaatst op 'kansrijke' locaties zoals bij wissels en tussen de struwelen (figuur 2.2). Het onderzoek heeft plaatsgevonden in de periode van 26 juli 2024 t/m 18 september 2024, gedurende een aaneengesloten periode van 8 weken. Na 4 weken zijn de struikrover en de wildcamera verplaatst om nieuwe meetpunten te creëren.

De camera en de struikrover zijn geplaatst rondom structuurrijke elementen zoals ruigtes en stenenstapels (figuur 2.2). De camera's zijn gedurende het onderzoek gericht op verschillende oriëntatiepunten.

Naast het plaatsen van de wildcamera en de struikrover is tijdens elk veldbezoek specifiek een sporenonderzoek uitgevoerd. Hierbij is gezocht naar sporen die duiden op de aanwezigheid van marterachtigen en/of verblijfplaatsen. Dit betreffen sporen als latrines met uitwerpselen, prooiresten, prenten en vraatsporen.

Figuur 2.1 Overzicht van de locaties van de wildcamera en struikrover gedurende het onderzoek.

Figuur 2.2 Twee van de locaties waar de wildcamera en struikrover zijn geplaatst gedurende het onderzoek.

Naast het uitgevoerde veldonderzoek wordt ook het eerder uitgevoerde bureauonderzoek geactualiseerd. Hiervoor wordt de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) opnieuw geraadpleegd om te checken of externe personen of partijen waarnemingen hebben gedaan die relevant zijn in voorliggend project. Hiervoor wordt een check gedaan op waarnemingen die relevant zijn in kader van de beoogde ruimtelijke ingreep wat betreft locatie (binnen circa 100 m van de planlocatie) en soortgroepen. De meest recente datum van raadpleging in de NDFF is d.d. 30 oktober 2024.

2.3 Overige materialen en aanvullende onderzoeksmethodes

Het huismus- en gierzwaluwonderzoek is uitgevoerd met behulp van een verrekijker, terwijl het vleermuisonderzoek is uitgevoerd met behulp van een batdetector, type Petterson D-200x.

De data die wordt verzameld in het soortgericht aanvullend onderzoek wordt ingevoerd en opgeslagen in de VeldwerkApp, een applicatie die Blom Ecologie specifiek voor dit type onderzoeken heeft laten ontwikkelen. In de VeldwerkApp worden de omstandigheden van het veldbezoek, beeldmateriaal en onderzoeksresultaten in een hoog detailniveau verwerkt. De onderzoekers hebben ook direct toegang tot de resultaten van eerdere veldbezoeken om eerder gedane (onzekere) waarnemingen te kunnen valideren.

2.4 Veldbezoeken

Het onderzoeksgebied is geïnventariseerd door ter zake deskundig ecologen van Blom Ecologie of externe ter zake deskundig ecologen onder verantwoordelijkheid van Blom Ecologie. De relevante omstandigheden ten tijde van de veldbezoeken zijn opgenomen in onderstaande tabel (tabel 2.2).

Tabel 2.2 Uitgevoerde veldbezoeken gedurende het aanvullend onderzoek.

Veldbezoek	Functie	Aantal pers.	Datum	Zon	Tijd	Weersomstandigheden
Huismus 1	Nest + leefgebied	1	15-04-2024	06.40	07.30-09.45	3/8 bewolkt, droog, 3 Bft, 9˚C
Huismus 2	Nest + leefgebied	1	26-04-2024	06.17	07.15-09.30	8/8 bewolkt, droog, 1 Bft, 6˚C
Gierzwaluw 1	Nest	1	12-06-2024	21.56	20.15-22.45	7/8 bewolkt, droog, 3 Bft, 13˚C
Gierzwaluw 2	Nest	1	17-06-2024	21.59	20.15-22.45	4/8 bewolkt, droog, 2 Bft, 19˚C
Gierzwaluw 3	Nest	1	05-07-2024	21.58	20.15-22.45	8/8 bewolkt, droog, 2 Bft, 16˚C
Vleermuis 1	Kraam + zomer	1	07-05-2024	05.56	02.45-06.15	4/8 bewolkt, droog, 2 Bft, 13˚C
Vleermuis 2	Kraam + zomer	1	18-05-2024	21.28	21.15-00.45	3/8 bewolkt, droog, 2 Bft, 15˚C
Vleermuis 3	Kraam + zomer	1	17-06-2024	21.59	21.45-00.45	6/8 bewolkt, droog, 1 Bft, 17˚C
Vleermuis 4	Paar	1	19-08-2024	20.53	20.45-01.00	1/8 bewolkt, droog, 1 Bft, 18˚C
Vleermuis 5	Paar	1	09-09-2024	20.06	20.00-23.30	4/8 bewolkt, droog, 3 Bft, 18˚C
Marter 1	Camera's uitzetten en sporen zoeken	1	23-07-2024	21.40	n.v.t.	4/8 bewolkt, droog, 2 Bft, 20 ˚C
Marter 2	SD-kaarten wisselen en sporen zoeken	1	08-08-2024	20.58	n.v.t.	5/8 bewolkt, droog, 2 Bft, 17 ˚C
Marter 3	Camera's verplaatsen, SD-kaarten wisselen en sporen zoeken	1	22-08-2024	20.51	n.v.t.	4/8 bewolkt, droog, 3 Bft, 23 ˚C
Marter 4	SD-kaarten wisselen en sporen zoeken	2	05-09-2024	20.42	n.v.t.	4/8 bewolkt, droog, 3 Bft, 24 ˚C
Marter 5	Camera's ophalen en sporen zoeken	1	18-09-2024	20.22	n.v.t.	8/8 bewolkt, droog, 2 Bft, 16 ˚C

2.5 Specifieke omstandigheden

Tijdens de uitvoering van het onderzoek kan er sprake zijn van dusdanig omstandigheden dat er mogelijk een vertekend beeld optreedt van de verzamelde resultaten. Hiermee wordt niet bedoeld het gemotiveerd afwijken van uitgangspunten zoals geformuleerd in de Kennisdocumenten en Vleermuisprotocol. Tussen de eerste en de tweede ronde van het marteronderzoek zijn de struwelen op de planlocatie verwijderd, waardoor de potentie voor de soorten af is genomen. Mogelijk is dit van invloed geweest op de resultaten van het onderzoek.

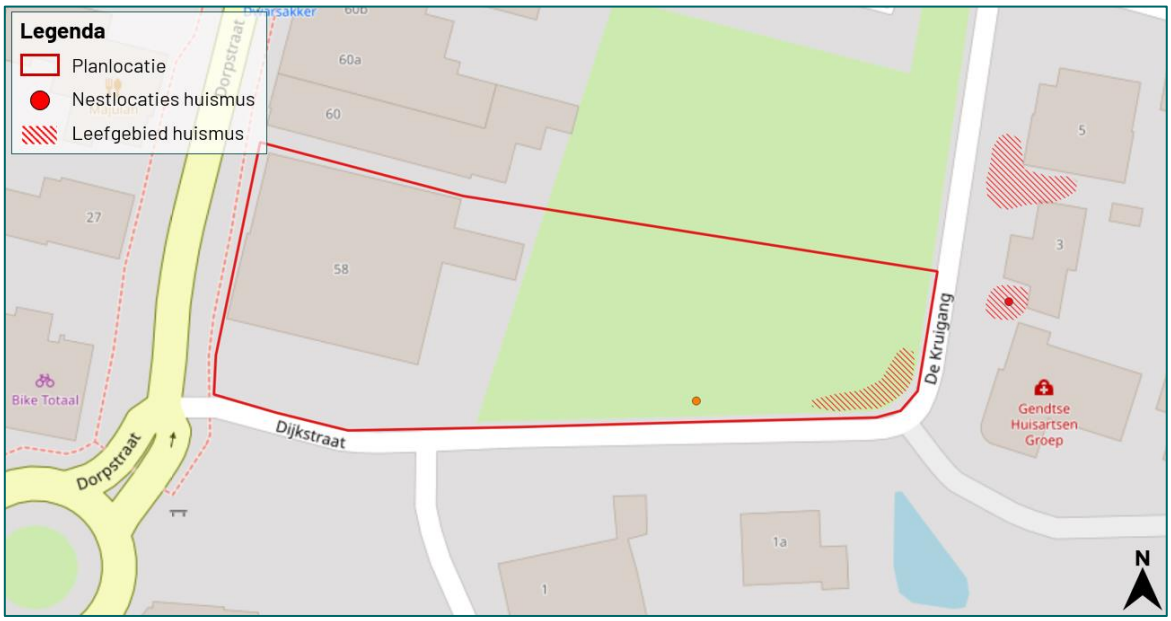
3 Resultaten

3.1 Huismus

Per veldbezoek zijn circa vijf huismussen rondom de planlocatie waargenomen. Deze bevonden zich slechts sporadisch binnen de planlocatie. De hoogste concentratie waargenomen huismussen bevond zich ten (noord)oosten van de planlocatie. Gezien het aantal waarnemingen van huismussen is er sprake van een kleine populatie in de directe omgeving van het onderzoeksgebied (klein < 10 paar, gemiddeld 10-25 paar, groot > 25 paar).

Gedurende het onderzoek is één nest van de huismus vastgesteld in een vogelhuisje in een tuin buiten de planlocatie. Deze wordt bij de beoogde ingreep niet aangetast.

Het waargenomen functionele leefgebied van huismussen is verspreid aanwezig. Op deze plaats zijn een afwisseling van stofplekken, inheems groen en enkele grote bomen, groenblijvende struiken en planten, water en voedsel aanwezig. Het gedefinieerde functioneel leefgebied is niet van essentieel belang voor het functioneren van nestlocaties van huismussen en er wordt slechts een klein deel weggenomen ten gevolge van de beoogde ingreep.

Figuur 3.1 *Overzicht van de aangetroffen leefgebieden en nestlocatie van de huismus rondom de planlocatie.*

3.2 Gierzwaluw

Per veldbezoek zijn circa vier gierzwaluwen waargenomen. De waargenomen vogels vertoonden geen binding met de planlocatie en er zijn dan ook geen nestlocaties aangetroffen op en rondom de planlocatie. Gedurende het onderzoek zijn weinig tot geen foeragerende gierzwaluwen waargenomen. Het functioneel leefgebied van gierzwaluwen laat zich vrijwel niet definiëren.

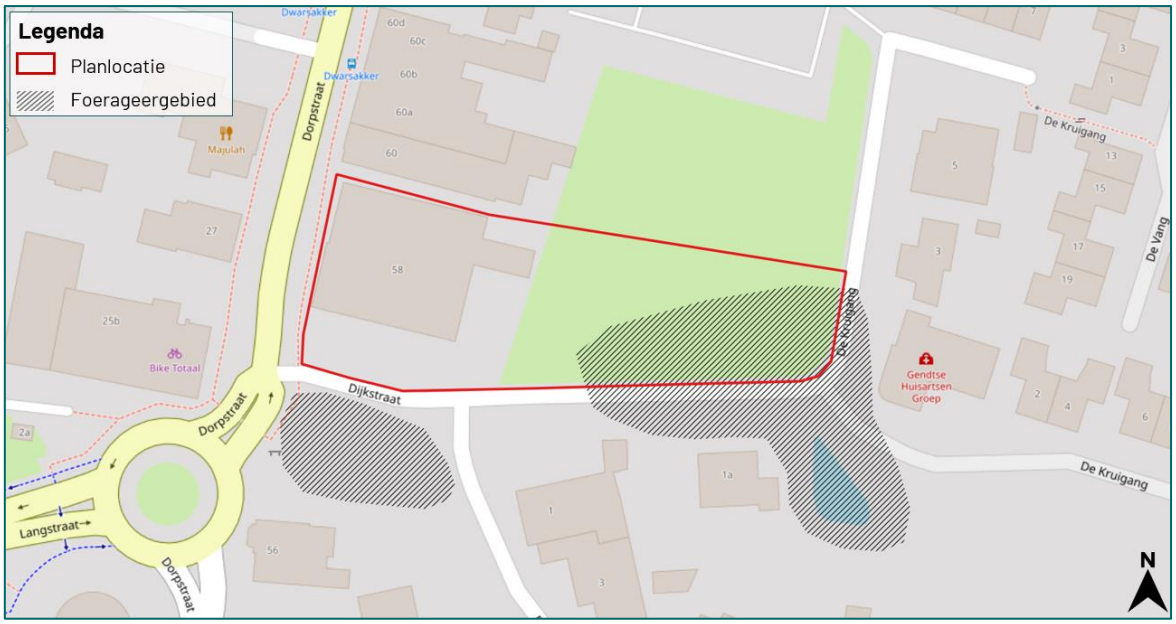
3.3 Vleermuizen

Tijdens de onderzoeksrondes zijn de gewone dwergvleermuis, de laatvlieger en de ruige dwergvleermuis waargenomen in het onderzoeksgebied (tabel 3.1). De meest waargenomen soort betrof de gewone dwergvleermuis. De laatvlieger is enkel waargenomen in het najaar, terwijl de ruige dwergvleermuis enkel is waargenomen in het voorjaar.

Tabel 3.1 Waarnemingen en aantallen van vleermuizen gedurende de veldbezoeken in het onderzoeksgebied.

Veldbezoek	Soort	Aantal individuen	Gedrag
Vleermuis 1	Gewone dwergvleermuis	3	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	1	Overvliegend
	Ruige dwergvleermuis	2	Overvliegend
Vleermuis 2	Gewone dwergvleermuis	2	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	4	Overvliegend
Vleermuis 3	Gewone dwergvleermuis	1	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	1	Overvliegend
Vleermuis 4	Gewone dwergvleermuis	4	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	2	Overvliegend
Vleermuis 5	Gewone dwergvleermuis	2	Foeragerend
	Gewone dwergvleermuis	3	Overvliegend
	Laatvlieger	1	Overvliegend

Gedurende het vleermuisonderzoek zijn geen vleermuisverblijfplaatsen of essentiële vliegroutes of foerageergebieden vastgesteld (figuur 3.2). De waargenomen individuen verspreiden zich nabij de bebouwing en bomen diffuus door het onderzoeksgebied waardoor er geen sprake is van de aanwezigheid van een vaste vliegroute. De werkzaamheden hebben geen invloed op een mogelijke vliegroute (Vleeshouwers, 2024). De resultaten van het vleermuisonderzoek onderschrijven deze beoordeling.

Figuur 3.2 Overzicht van de aangetroffen foerageergebieden. Dit betreffen geen essentiële foerageergebieden.

3.4 Kleine marterachtigen

Waarnemingen en aantallen

Tijdens de onderzoeksrondes zijn geen waarnemingen van kleine marterachtigen gedaan op en rondom de planlocatie. Tevens zijn er geen waarnemingen van de soorten gedaan op de geplaatst camera's.

Vaste rust- en voortplantingsplaatsen

Gedurende het onderzoek zijn geen rust- of voortplantingsplaatsen gevonden of sporen als uitwerpselen en prenten, die wijzen op de aanwezigheid hiervan. Derhalve is er geen sprake van een vaste rust- en/of voortplantingsplaats op de planlocatie.

Functioneel leefgebied

Op de planlocatie is tevens geen sprake van essentieel leefgebied en/of migratieroute van kleine marterachtigen door het ontbreken van visueel bewijs op de wildcamera's én de afwezigheid van sporen (c.q. prenten of uitwerpselen) binnen de planlocatie.

3.5 Steenmarter

Waarnemingen en aantallen

Tijdens de onderzoek rondes zijn waarnemingen van de steenmarter vastgelegd op zowel de wildcamera als de struikrover (figuur 3.3). Hierbij zijn vele waarnemingen gedaan van de steenmarter, zowel op de wildcamera als de struikrover. De steenmarter is op 32 verschillende momenten, soms voor langere tijd achter elkaar, vastgelegd.

Vaste rust- en voortplantingsplaatsen

Gedurende het onderzoek zijn sporen als latrines, uitwerpselen, prooiresten en prenten gevonden, die wijzen op de aanwezigheid van een vaste rust- en verblijfplaats in het oude café op de planlocatie. Gezien het overgrote deel van de sporen is aangetroffen op de zolder van het pand, is het zeer aannemelijk dat de verblijfplaats zich hier bevindt.

Functioneel leefgebied

Het pand op de planlocatie is van essentieel belang voor de steenmarter, gezien hierin ook de verblijfplaats aanwezig is (figuur 3.4). Er zijn tevens waarnemingen van de steenmarter gedaan in het tuingedeelte, echter ontbreekt hier geschikt leefgebied doordat de struwelen zijn verwijderd tijdens het onderzoek.

Figuur 3.3 Foto's van de steenmarter op de planlocatie, gemaakt door de wildcamera.

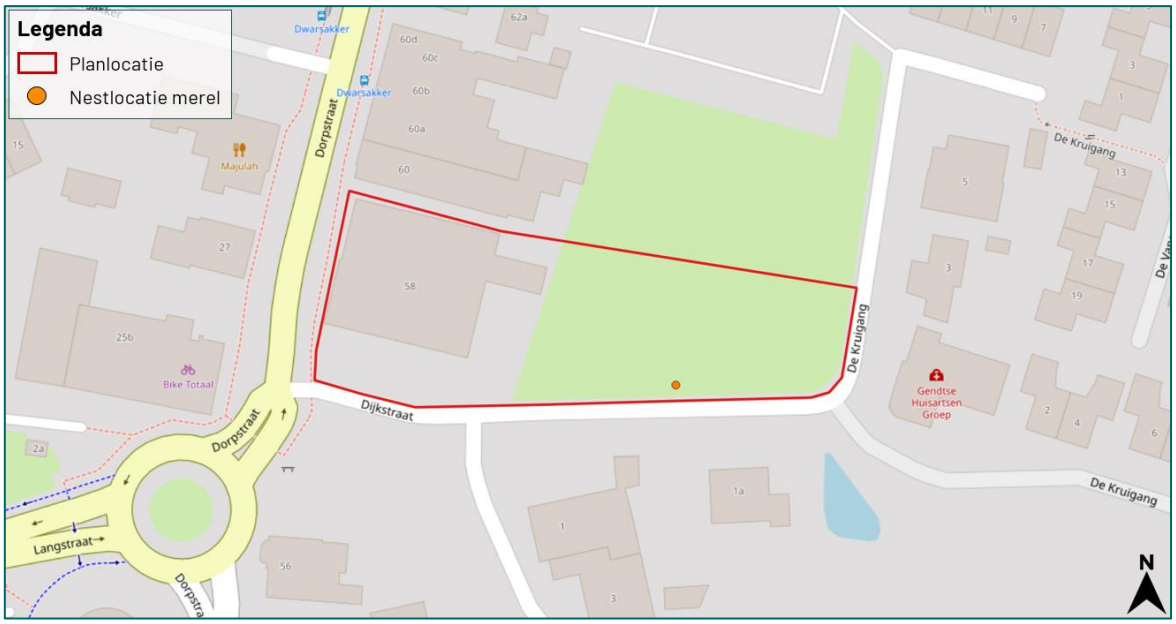
Figuur 3.4 De verblijfplaats van de steenmarter bevindt zich op de zolder van het voormalig café.

3.6 Overige vogelsoorten

Naast de te onderzoeken soorten waarvoor het voorliggend onderzoek is uitgevoerd zijn tijdens de veldbezoeken waarnemingen van overige soorten gedaan. De volgende vogelsoorten zijn gedurende de veldbezoeken waargenomen: blauwe reiger, gaai, heggenmus, houtduif, kauw, koolmees, merel, tjiftjaf, Turkse tortel en wilde eend. Deze waarnemingen bestaan met name uit overvliegende, rustende of foeragerende vogels.

In één geval is een nestlocatie van de merel waargenomen in één van de coniferen op de planlocatie. De vindplaats van deze nestlocatie wordt weergegeven in figuur 3.5. De locatie van nesten kan van jaar tot jaar verschillen, waardoor de aanwezigheid van algemene broedvogels voor komende jaren niet kan worden uitgesloten. Nesten van algemene broedvogels zijn beschermd gedurende het broedseizoen. Het broedseizoen loopt indicatief van 15 maart t/m 15 juli. Werkzaamheden die mogelijk nesten van algemene broedvogels aantasten dienen uitgevoerd te worden buiten het broedseizoen.

In het plangebied is geen sprake van nesten van cat. 5 vogels die worden weggenomen.

Figuur 3.5 Aangetroffen nestlocatie van de merel.

3.7 Soorten Specifieke zorgplicht

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot huismus, gierzwaluw, vleermuizen en marterachtigen. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op aanwijzingen van aanwezigheid van soorten op de planlocatie welke vallen onder de Specifieke zorgplicht. Dit betreffen VR art. 4.2 en bijlage 1-soorten, Rode Lijst-soorten, HR bijlage II, IV en V soorten en nationaal beschermde soorten. Tijdens de uitgevoerde onderzoeken zijn geen soorten aangetroffen welke vallen onder de Specifieke zorgplicht, waarvoor maatregelen genomen dienen te worden.

3.8 NDFF

Tijdens het raadplegen van de NDFF (2019-2024) zijn geen waarnemingen aangetroffen die aanvullend zijn op voorliggende onderzoeksresultaten en relevant zijn binnen voorliggend project.

4 Conclusie

4.1 Huismus

In april 2024 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de huismus in het plangebied aan de Dorpstraat 58 te Gendt. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument huismus (BIJ12, 2023). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat in het onderzoeksgebied geen nesten van huismus aanwezig zijn. Daarnaast maakt het plangebied geen onderdeel uit van het essentieel leefgebied. Wel is er een nestlocatie aangetroffen in de directe omgeving. Deze locatie wordt echter niet aangetast.

De beoogde ingreep leidt niet tot een schadelijke handeling als bedoeld onder Bal artikel 11.37 lid b. Er hoeft ten aanzien van huismus geen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voorhanden te zijn alvorens de bebouwing gesloopt kan worden.

4.2 Gierzwaluw

In de periode juni en juli 2024 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van de gierzwaluw in het plangebied aan de Dorpstraat 58 te Gendt. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument gierzwaluw (BIJ12, 2023). Tijdens het onderzoek is vastgesteld dat in het onderzoeksgebied geen nesten van gierzwaluw aanwezig zijn.

De beoogde ingreep leidt niet tot een schadelijke handeling als bedoeld onder Bal artikel 11.37 lid b. Er hoeft ten aanzien van gierzwaluw geen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voorhanden te zijn alvorens de woning in het plangebied gesloopt kan worden.

4.3 Vleermuizen

In de periode mei t/m september 2024 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van vleermuizen in het plangebied aan de Dorpstraat 58 te Gendt. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het meest actuele Vleermuisprotocol (NGB, 2021). Tijdens het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen vastgesteld. Wel maakt het plangebied in beperkte mate onderdeel uit van het leefgebied, maar is er geen sprake van het wegnemen van essentiële onderdelen van het leefgebied.

De beoogde ingreep leidt niet tot overtreding van een schadelijke handeling als bedoeld onder Bal artikel 11.37 lid b en lid d. Er hoeft ten aanzien van vleermuizen geen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit voorhanden te zijn alvorens de woning binnen de planlocatie gesloopt kan worden.

4.4 Kleine marterachtigen

In de periode juli t/m september 2024 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van kleine marterachtigen (bunzing en wezel) in het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument kleine marterachtigen (BIJ12, 2024). Tijdens het onderzoek zijn geen individuen en/of sporen van kleine marterachtigen aangetroffen binnen het plangebied.

De beoogde ruimtelijke ontwikkeling leidt niet tot overtreding van een verbodsbepaling zoals geformuleerd in de Bal artikel 11.54. Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit ten aanzien van kleine marterachtigen is derhalve niet benodigd.

4.5 Steenmarter

In de periode juli t/m september 2024 is onderzoek uitgevoerd naar de aanwezigheid van steenmarter in het plangebied. Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen in het Kennisdocument kleine marterachtigen (BIJ12, 2024).

Tijdens het onderzoek is de steenmarter frequent waargenomen op de camera's en is er een vaste rust- en verblijfplaats vastgesteld in het pand op de planlocatie.

De beoogde ruimtelijke ontwikkeling leidt derhalve tot overtreding van een verbodsbepaling zoals geformuleerd in de Bal artikel 11.54. Een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is dan ook vereist voordat er werkzaamheden plaats mogen vinden die van invloed zijn op het functioneren van de verblijfplaats.

4.6 Overige vogelsoorten

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot huismus, gierzwaluw, vleermuizen en marterachtigen. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op individuen, nesten en/of verblijflocaties van andere soorten in het plangebied. Hierbij is één nestlocatie van de merel aangetroffen binnen het plangebied. Er is voor cat. 5 vogelsoorten geen sprake van ecologische zwaarwegende redenen en derhalve ook geen omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit noodzakelijk.

Zoals beschreven staat in de Vogelrichtlijn zijn alle vogels in Nederland beschermd tijdens het broedseizoen. Indicatief betreft het broedseizoen de periode 15 maart t/m 15 juli. Om schadelijke handelingen te voorkomen dienen werkzaamheden die mogelijk leiden tot verstoring of aantasting van nesten buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

4.7 Soorten Specifieke zorgplicht

Het onderzoek beperkte zich in beginsel tot huismus, gierzwaluw, vleermuizen en marterachtigen. Tijdens het onderzoek is tevens gelet op aanwijzingen van aanwezigheid van soorten op de planlocatie welke vallen onder de Specifieke zorgplicht. Dit betreffen VR art. 4.2 en bijlage 1-soorten, Rode Lijst-soorten, HR bijlage II, IV en V soorten en nationaal beschermde soorten. Tijdens de uitgevoerde onderzoeken zijn geen soorten aangetroffen welke vallen onder de Specifieke zorgplicht, waarvoor vervolgstappen zijn vereist.

Er is wat betreft de bovenstaande soorten geen sprake van nadelige effecten op soorten van de Habitatrichtlijn en Rode Lijst ten gevolge van de beoogde ruimtelijke ontwikkeling. Gezien het bovenstaande zijn er geen preventieve maatregelen benodigd.

4.8 Vervolgstappen

Voor de uitvoering van de ingreep is een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit nodig van de verbodsbepalingen Natuur onder de Omgevingswet. Conform de relevante wetteksten en Kennisdocumenten wordt aanbevolen om de navolgende aspecten te onderbouwen. Deze aspecten maken integraal onderdeel uit van het projectplan ten behoeve van de vergunningsaanvraag. Bevoegd gezag kan een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit verlenen indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden onder het Besluit kwaliteit leefomgeving:

Nationaal beschermde soorten (art. 8.74l)

a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
b) er is sprake van een wettelijk belang;
c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Een aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit is enkel succesvol als al deze aspecten voldoende onderbouwd kunnen worden. Indien de ingreep geen wettelijk belang kent of indien de staat van instandhouding van de aanwezige soorten in het geding komt kan een omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit mogelijk geweigerd worden.

Bevoegd gezag heeft de wettelijke termijn van 14 weken (8 + 6 weken verlenging) om een enkelvoudige aanvraag omgevingsvergunning flora- en fauna-activiteit te beoordelen. De planning van de werkzaamheden dient aangepast te worden aan de aanwezige soorten om zoveel mogelijk de werkzaamheden uit te voeren buiten kwetsbare periodes. Dergelijk maatwerk kan ervoor zorgen dat het project enkel in bepaalde periodes van het jaar uitgevoerd kan worden.

Indien de werkzaamheden leiden tot het wegnemen van verblijfplaatsen dienen alternatieve verblijfplaatsen gedurende een bepaalde periode aanwezig te zijn naast de verblijfplaatsen. Deze gewenningsperiode is afhankelijk van de soort en het aantal individuen en betreft indicatief een aantal maanden en/of een specifiek seizoen. Het tijdig aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen is van belang om onnodige vertraging te voorkomen. Raadpleeg voor de plaatsing van de voorzieningen een ter zake deskundig ecoloog.

Bronvermelding

NGB, Zoogdiervereniging en Gegevensautoriteit Natuur, 2021. Vleermuisprotocol, versie januari 2021.

Vleeshouwers, B.C.E., 2024. Quickscan Natuur Dorpstraat 58 te Gendt. Oriënterend onderzoek in het kader van de Omgevingswet. Blom Ecologie B.V., Waardenburg.

Geraadpleegde documenten (BIJ12, 2017-2024)

Kennisdocument Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
Kennisdocument Gierzwaluw (*Apus apus*)
Kennisdocument Huismus (*Passer domesticus*)
Kennisdocument Kleine marterachtigen
Kennisdocument Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)

BLOM
ECOLOGIE
Verbindt natuur en samenleving

Koeweistraat 2
4181 CD Waardenburg
0418 820 288

blomecologie.nl